

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 8. november 2024

Orientering nr. 18/2024

Ny landsstyrekvinde udnævnt og mindre rokade i landsstyret

Lagmand Aksel V. Johannesen (Javnaðarflokkurin) har i dag udnævnt Súsanna Bertholdsen, (Javnaðarflokkurin) til ny landsstyrekvinde for sundhedsanliggender. Samtidig bliver Margit Stórá, som hidtil har været landsstyrekvinde for sundhedsanliggender, landsstyrekvinde for miljøområdet efter Ingilín D. Strøm, der trak sig fra posten den 24. oktober 2024, som omtalt i Orientering nr. 14/2024 og nr. 16/2024.

Súsanna Bertholdsen var suppleant i Lagtinget. Hun er 51 år og uddannet folkeskolelærer og efteruddannet som ordblindelærer.

Bred politisk enighed om undersøisk tunnel til Suðuroy

Samtlige partier i Lagtinget har i dag indgået aftale om videre skridt mod at realisere en undersøisk tunnel til Suðuroy med henblik på at vende udviklingen på øen. Suðuroy er den eneste af de større øer, hvortil der ikke er fast forbindelse.

Der er enighed om, at den videre proces bliver, at Lagtinget i første omgang tager stilling til, at projektet forberedes, projekteres og udbydes, således at der foreligger en nærmere vurdering af udgifterne og et detailprojekt, før der tages endelig politisk stilling til evt. at fremme projektet.

Projektet omfatter – udover en undersøisk tunnel mellem Sandoy og Suðuroy – også en landtunnel og udbygning af vejnettet på begge øer.

Af aftalen fremgår det, at partierne er enige om at bevilge 100 mio. kr. årligt på finansloven for 2025 og 2026. Disse udgifter er en del af landskassens samlede anlægsramme, som efter planen forventes at ligge på ca. 600 mio. kr. årligt i de kommende år.

Forslag til lagtingslov om tunnelen til Suðuroy med tilhørende tunnel- og vejnet er nu i offentlig høring med henblik på fremlæggelse for Lagtinget senere i 2024.

I en pressemeddelelse i dag oplyses, at lagmanden har lagt vægt på at have samtlige partier i Lagtinget med i forberedelsesprocessen, og han glæder sig over, at der nu er indgået et bredt forlig.

I et interview med KVF i dag anerkender lagmanden, at der fortsat er stor usikkerhed om projektet, herunder at arbejdet med at udarbejde en nærmere risikovurdering ikke er færdigt, og at den nøjagtige udgift på dette meget store infrastrukturprojekt endnu ikke foreligger.

Formand for Búskaparráðið (Færøernes Økonomiske Råd) Johnny í Grótinum tilkendegiver i et interview i dag med KVF, at han er bekymret for, at politikerne med udgangspunkt i den brede enighed risikerer at forcere processen. Han henviser bl.a. til behovet for at se på alternativer og på formålet med projektet., at man ikke giver sig tid til at trykteste bl.a. de økonomiske forudsætninger, samt der er tale om en anlægsudgift svarende til 20 pct. af BNP.

Valget i USA og konsekvenserne for Færøerne

Konsekvenserne for Færøerne af det amerikanske valg har – i modsætning til, hvad der kan være tale om i relation til Grønland – ikke fyldt meget i de færøske medier.

Landsstyremand for udenrigs- og erhvervsanliggender Hogni Hoydal (Tjódveldi) udtalte i et interview med KVF den 4. november 2024, at han ikke forventede, at det amerikanske valg ville påvirke samarbejdet mellem Færøerne og USA. Han tilkendegav dog bekymring for USA's holdning til internationale aftaler og institutioner, som kan påvirke situationen i verden i negativ retning.

Hogni Hoydal mente ikke, at resultatet af valget ville påvirke samarbejdet mellem Færøerne og USA, når det kommer til sikkerhed og forsvar, ligesom han heller ikke forventede, at handelsaftaler mellem USA og Færøerne ville blive påvirket.

I et interview med KVF den 6. november 2024 tilkendegav direktør i Vinnuhúsið (interesseorganisationen Færøsk Erhverv) Niels Winther, at det kan få konsekvenser for færøsk eksport, hvis der bliver indført en generel told på importerede varer til USA, som Donald Trump har tilkendegivet under valgkampen.

I forhold til det amerikanske markeds betydning for Færøerne oplyste Niels Winther, at Færøernes eksport til USA, der ikke er toldbelagt i dag, er på ca. 1,8 mia. kr. om året, svarende til ca. 14-15 pct. af Færøernes samlede eksport, hvorfor det amerikanske marked er betydningsfuldt for Færøerne. USA producerer imidlertid kun ca. 30 pct. af de fiskevarer, som amerikanerne efterspørger, hvorfor importerede fiskevarer spiller en betydelig rolle på det amerikanske marked.